

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Větrkovice, okres Opava

747 43 Větrkovice 127

Identifikátor školy: 600 143 180

Termín konání orientační inspekce: 19. - 20. duben 2001

Čj.	145 111/01-005113
Signatura	on5bu129

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Větrkovice je malotřídní školou se sloučenými ročníky ve dvou třídách (I. tř. - první a druhý ročník, II. tř. - třetí a čtvrtý ročník). Cílová kapacita školy je 40 žáků, v současné době ji navštěvuje 25 dětí, což je méně, než určuje § 6 odst. 3 zákona č. 138/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. K poklesu počtu žáků došlo v průběhu šk. roku 2000/2001 z důvodu stěhování. Výuka je realizována dle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 schváleného MŠMT ČR s platností od 1. září 1996, ve smyslu úprav a doplňků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98 22. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny, kterou navštěvuje 25 zapsaných žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka českého jazyka probíhá podle výše uvedených deklarovaných učebních dokumentů. Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem prvního až čtvrtého ročníku, probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech obou vyučujících. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Příprava výuky v hospitovaném předmětu byla velmi dobře promyšlená. Výukové cíle odpovídaly základnímu standardu vzdělání, v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, korespondovaly s aktuálním složením tříd i probíraným učivem.

Personální podmínky výuky ve škole ve smyslu příslušných ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, nesplňuje jedna vyučující. Na úrovni výuky se tato skutečnost neprojevila.

Učebny, v nichž výuka probíhala, jsou vybaveny vhodně a účelně. Výzdoba tříd i všech prostor školy je na mimořádně vysoké estetické úrovni, je promyšleně zaměřena k probíranému učivu. Žákovský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům. Třídy jsou prostorné a světlé, k relaxačním chvilčkám i při výuce jsou žákům k dispozici koberce. Pro žáky je zajištěn pitný režim. Z hlediska psychohygienických podmínek nebyly ve škole zjištěny závady.

Vybavení školy učebními pomůckami je na velmi dobré úrovni. Většina pomůcek je starších, postupně probíhá jejich obnova a modernizace. Didaktická technika je na škole zastoupena v odpovídající míře, v jazyce českém byla vhodně využívána. V obou třídách jsou k dispozici barevné televizory s videopřehrávači a radiomagnetofony s CD přehrávači, ve druhé třídě pak čtyři PC s výukovými programy. Dostatek magnetických tabulí, fólií a karet umožňuje při výuce řadu samostatných forem práce. V procesu výuky využívají žáci a vyučující příruční knihovničky.

Používané učebnice řady Prodos jsou v souladu se seznamem platných učebnic vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2000/01.

Struktura hospitovaných hodin sledovaného předmětu vždy odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Výběr látky s množstvím informací byl přiměřeně náročný, respektoval specifické podmínky tříd, výuka probíhala s ohledem na individuální potřeby dětí. Hodiny byly pečlivě připraveny po stránce metodické i organizační. Obě vyučující řídily výuku jasnými

a srozumitelnými pokyny, respektovaly individuální tempo dětí, k odstranění únavy zařazovaly relaxační chvíle.

Metody a formy práce byly voleny tak, aby zajistily optimální motivaci a aktivizaci žáků. Na počátku hodiny vyučující jasně vytyčily výukový cíl a v průběhu procesu sledovaly, čeho mají žáci dosáhnout. Střídání samostatné a skupinové práce převažovalo nad frontální výukou. Pestré metody a formy práce vycházely z obsahu probíraného učiva. V úvodních částech hodiny byly používány metody opakovací spolu s hodnocením, při samostatné práci žáků metody aplikační a procvičovací. Při procvičování a upevňování učiva se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Zadávané úkoly procvičovaly paměť, upevňovaly znalosti, rozšiřovaly slovní zásobu. Žáci čtvrtého ročníku individuálně pracovali rovněž s výukovými programy pro český jazyk na PC.

Využití vyučovacího času bylo účelné a promyšlené, byl vytvořen dostatečný prostor k procvičování a upevňování učiva. To bylo vyučujícími správně interpretováno. Žáci byli důsledně kontrolováni a opravováni. Ve všech sledovaných hodinách byl kladen důraz na kulturu mluveného projevu a rozvoj komunikativních dovedností.

Pozornost žáků byla udržována promyšlenou motivací jak v úvodu hodin, tak v jejich průběhu. Hodnocení žáků mělo výrazně pozitivní aspekt, klasifikace odpovídala výkonům žáků, vyučujícími byla vždy zdůvodněna. Při zadávání samostatné práce a domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Kontrolou žákovské dokumentace bylo zjištěno, že žákovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogie i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, chování žáků bylo ve vyučování bezproblémové. Komunikativní dovednosti žáků posuzované vzhledem k jejich věku byly velmi dobré, rovněž tak komunikace vyučujících.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita vzdělávání v jazyce českém hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace hodin matematiky v jednotlivých ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu výše uvedeného vzdělávacího programu, členění učiva je v souladu s učebními osnovami. Pečlivě a přehledně zpracované časově tematické plány jsou zárukou meziročníkové kontinuity výuky, obsahová duplicita zjištěna nebyla. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a aktuálnímu složení třídy. V hospitovaných hodinách byla prokázána velmi zodpovědná bezprostřední příprava vyučujících, což je v případě spojených ročníků v jedné třídě velmi náročné.

V první třídě předmětu vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, tato skutečnost však nemá vliv na kvalitu výuky. Ve druhé třídě matematiku vyučuje ředitelka školy, její kvalifikační předpoklady jsou v souladu s příslušnými ustanoveními výše citované vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Za nadstandardní lze považovat vybavenost učeben didaktickou technikou, pianinem a čtyřmi PC, u kterých se během výuky děti střídají. Na škole je přiměřené množství výukových PC programů, včetně programu pro výuku orientace na INTERNETU. Učitelky též využívají pomůcky vyrobené svépomocí, které mají vtipnou motivační hodnotu a jsou hodnotné i po stránce estetické. Škola je vybavena poměrně dostatkem studijního materiálu, který je žákům dostupný a postupně se modernizuje. Učební prostředí je velmi podnětné.

Struktura hospitovaných hodin vždy odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Výběr, sled a množství informací byly přiměřené věku žáků, náročnosti učiva i specifickým podmínkám ve třídách. K dosažení předem stanoveného cíle bylo využíváno různých forem a metod práce,

rozvíjeny byly techniky podporující zapamatování učiva, zvláště pak při individuální práci žáků u počítačů. Při výuce byl dán prostor pro samostatné a aktivní učení, všem žákům bylo umožněno pracovat individuálním tempem a úspěšně se uplatnit. Individuální potřeby a schopnosti žáků byly v průběhu výuky zohledňovány, organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům. Učivo bylo věcně správně interpretováno a vyučovací čas byl maximálně efektivně využit.

Velmi nápaditými vstupními motivačními metodami a výzvami byli žáci vedeni k pozornosti a osobní zainteresovanosti na řešení zadávaných úkolů. Jako pozoruhodný lze hodnotit vypěstovaný smysl žáků druhé třídy (čtvrtý ročník) pro logické uvažování při řešení poměrně náročných slovních úloh. Během výuky bylo pamatováno na zařazování mezipředmětových vztahů a aktualizaci učiva. Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány, zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo. Učitelky ověřovaly pochopení zadávaných úkolů a upozorňovaly na možná úskalí. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, hodnocení vyučujícími mělo převážně pozitivní charakter, oceněna byla snaha a pokrok.

Dohodnutá pravidla jednání jsou oboustranně známa a respektována, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Vyučující dávají žákům dostatečný prostor pro diskusi, posilují tak rozvoj jejich komunikativních schopností. Verbální i neverbální komunikace učitelek je na vynikající úrovni, žáci projevují k výuce pozitivní vztah.

Výuka matematiky je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Příprava a plánovací činnost vyučujících je zodpovědná a promyšlená, je v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Výuka probíhá ve velmi podnětném prostředí. Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je účelné a funkční. Organizace, metody a formy práce jsou vhodně voleny, podporují zájem dětí o výuku a posilují jejich aktivizaci. Hodnocení spolu s průběžnou motivací mají pozitivní charakter. Vyučující dbají na rozvoj komunikativních dovedností a respektují osobnost žáků.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce a matematice je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Na počátku školního roku 2000/2001 došlo k personální změně ve vedení školy. Na základě analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází, byly stanoveny koncepční záměry, cíle a priority. Za prvořadou je považována kvalita výuky, podchycení zájmu dětí v rámci činností mimo vyučování a zakomponovány jsou též požadavky rodičů. Součástí plánů jsou akce pořádané školou v rámci její prezentace na veřejnosti a srovnávací prověrky úrovně vzdělávání žáků čtvrtých tříd sousedních škol. Kontrolou ročních a střednědobých plánů bylo zjištěno, že koncepce i stanovené cíle jsou reálné, jejich plnění je v souladu s přiloženým harmonogramem. Při plánovací činnosti jsou využívány podněty všech pracovníků, zohledněny jsou i případné požadavky zřizovatele. Celoroční plán práce zahrnuje všechny oblasti výchovně-vzdělávací činnosti a organizace školního roku. Má přehlednou stavbu, dílčí úkoly jsou jasně a srozumitelně formulovány, uvedeny jsou termíny a zodpovědnost pracovníků za jejich plnění. Všichni zaměstnanci školy byli prokazatelně s plánem seznámeni na úvodní pedagogické radě. Měsíční plány pak konkretizují jednotlivé úkoly a slouží operativnímu řízení a aktualizaci práce školy.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, což je možno doložit pečlivě zpracovanými časově tematickými plány vyučujících. Tyto odpovídají učebním osnovám výše uvedeného vzdělávacího programu, jsou rozpracovány tak, aby vyhovovaly potřebám a zájmům žáků. Za tímto účelem bylo zavedeno sedm zájmových kroužků a vzdělávací nabídka je rozšířena o nepovinný předmět náboženství.

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny, stejně tak i organizace výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy. Vše je zakotveno v řádu školy, který je v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, a respektuje Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22 a Pokyn náměstka ministra školství k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj. 14 423/99-22. Ve školním řádu, po stránce formální netradičně zpracovaném, jsou začleněna práva žáků vycházející z dokumentu Úmluva o právech dítěte. Vedení školy respektuje názory poradních orgánů, jako jsou pedagogická rada, rada rodičů, metodické sdružení a asistentka pro logopedii. Zajištění toku informací uvnitř i vně školy je dáno celoročním plánem práce. Pracovníci školy mají kromě pedagogických rad a měsíčních plánů přístup k informacím prostřednictvím zpravodajů referátu školství OkÚ Opava a střediska vzdělávání při PC Ostrava. Účinné jsou v tomto případě operativní schůzky a každodenní kontakt.

Potřebné informace zákonným zástupcům škola poskytuje včas a úplně, a to formou pohovorů na rodičovských schůzkách, prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, pořádáním dnů otevřených dveří, výstavkami ve škole a v budově obecního úřadu a zprávami ve vývěsce OÚ. Příležitostně je za tímto účelem vydáván i školní časopis. Náměty a připomínky rodičů jsou projednávány na pedagogických radách, spolupráce školy a rodičů je na velmi dobré úrovni. Škola bohatě využívá možnosti vlastní prezentace na veřejnosti formou výstav výtvarných prací jak v budově školy, tak v budově obecního úřadu, zajišťuje programy pro veřejná vystoupení v obci k různým příležitostem, slohové a výtvarné práce žáků jsou zveřejněny ve školním časopise a školním kalendáři. Žáci reprezentují školu v různých soutěžích, jako jsou recitační, výtvarné, matematické a jiné.

Podněty a připomínky pracovníků školy, orgánů samosprávy a státní správy a dalších partnerů jsou akceptovány a využívány v zájmu zkvalitnění řídicí práce. Rozhodnutí vydávaná ředitelkou školy jsou jednoznačná, adresná a včasná.

Významným prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků jsou téměř ideální. Dokladem toho je výzdoba a vybavenost tříd, chodeb, školní družiny, příprava žáků pro úspěšnou reprezentaci v soutěžích a příprava příležitostných akcí pro veřejnost. Je pamatováno na morální a hmotnou stimulaci pracovníků, kritéria pro přiznání osobních příplatků a mimořádných odměn jsou všem známa a zveřejněna v písemné formě.

Plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí celoročního plánu školy a postihuje všechny oblasti organizační struktury. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky bezprostředně projednány a případná opatření k nápravě jsou okamžitě přijímána. Klady, nedostatky i doporučení zjištěné na základě kontrolní činnosti jsou podkladem pro celkovou analýzu řídicí práce a jsou využity v rámci sebeevaluační školy.

Hodnocení kvality řízení

Plánování vychází z konkrétních podmínek a možností školy, zohledňuje podněty a připomínky pracovníků školy a rodičovské veřejnosti. Svým obsahem postihuje celkový rámec zajištění výchovně-vzdělávací práce, organizace a provozu školy. Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Stanovením kompetencí jednotlivých pracovníků, účinným využíváním poradních orgánů a zajištěním plynulého toku informací dosahuje oblast organizování velmi dobrých výsledků.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků umožňuje objektivní ohodnocení práce a je vhodnou motivací pro další činnost. Pravidla odměňování jsou jasně stanovena. Vedení pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní činnost je promyšlená a účinná. Ze zápisů je patrné, že je prováděna pravidelně, k případným nedostatkům jsou přijímána opatření, která jsou se zodpovědnými pracovníky konzultována. Zajištění kontrolní činnosti lze hodnotit jako velmi dobré.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Prohlídkou školy a její vybavenosti, sledováním používání učebních pomůcek během hospitací a pohovorem s pracovníky školy lze konstatovat, že finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány účelně a s maximální efektivností.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/99/Z-1-35-0 s účinností od 1.1. 1999.
- Zahajovací výkaz školy.
- Celoroční plán práce školy a řád školy.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 a zpráva o hospodaření za rok 2000.
- Časově tematické plány sledovaných předmětů.
- Písemné podklady řídicí a kontrolní činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Podkladová inspekční dokumentace.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- velmi dobrá až vynikající úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech,
- zařazování práce s PC do běžné výuky, zejména v matematice a českém jazyce ve IV. třídě,
- počítačová gramotnost všech žáků přiměřená jejich věku, ovládání přístupu na INTERNET a jednoduchá orientace v něm,
- podnětné prostředí školy, vynikající po stránce estetické a výtvarné.

Dobré materiální a personální podmínky školy jsou zárukou zajištění procesu kvalitní výchovy a vzdělávání. Systém morálního a hmotného ohodnocení pracovníků je dobrou motivací pro další práci. Bohatá je prezentace školy na veřejnosti, úspěšná je účast žáků v různých soutěžích. Žáci mají možnost vyžití v činnosti školní družiny, kroužku práce s počítačem a keramickém kroužku.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Isabela Hobzová

.....

Členové týmu

Mgr. Jan Katolický

.....

V Opavě dne 11. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 5. 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Marie Burianová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OKÚ Opava, referát školství, Březinova 6, 746 01 Opava	2001-05-31	145 135/01-005113
Zřizovatel: Obecní úřad Větkovice	2001-05-31	145 136/01-005113

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány.